



Situació actual de la teoria i de la pràctica de la Conservació Compassiva

www.zoxxi.org
www.conservaciocompassiva.org

Situació actual de la teoria i de la pràctica de la Conservació Compassiva

Aquest article és un breu repàs de la situació actual de la Conservació Compassiva¹, tenint present que es tracta d'una disciplina molt jove i incipient i que, amb uns principis guia establerts, es troba en un moment de creixement tant des del punt de vista del marc teòric com pràctic.

La incipient disciplina internacional de la Conservació Compassiva (Compassionate Conservation) s'està consolidant els darrers anys. La seva evolució s'ha produït tant a nivell teòric com a nivell pràctic.

Al 2010, i a la Universitat d'Oxford, es va celebrar el Primer Simposi Internacional: "Conservació Compassiva. Benestar Animal i Conservació Pràctica"², al que van seguir altres trobades internacionals:

- Al 2012, a la Universitat de Vermont, es va realitzar la jornada: "Conservació Compassiva. Buscant una gran sinèrgia entre benestar i conservació dels animals"³.
- Al 2013, el 26è International Congress for Conservation Biology⁴, celebrat a Baltimore, va incloure el Simposi: "Conservació Compassiva. Benestar Animal i Conservació Pràctica", amb la participació dels especialistes Marc Bekoff, Liv Baker, Lori Marino i Daniel Ramp.
- Al 2013 i 2014 es van celebrar noves trobades internacionals a la Universitat Tecnològica de Sydney, on s'ha creat un centre especialitzat en conservació compassiva, el Centre for Compassionate Conservation (CFCC)⁵.

1 <http://www.conservaciocompassiva.org/que-es-la-conservacio-compassiva/>

2 <http://compassionateconservation.net/about/flagship-symposium/>

3 <http://www.uvm.edu/president/marsh/SILLEROpsterrOct2012.pdf>

4 https://conbio.org/images/content_conferences/ICCB2013_Program_July10_2013WEB.pdf

5 <https://www.uts.edu.au/research-and-teaching/our-research/centre-compassionate-conservation/about-us/what-compassionate>

Al 2017 es va celebrar la 3^a Conferència Internacional sobre Conservació Compassiva al CFCC⁶, on es van posar les bases per l'expansió definitiva d'aquest nou model i canvi de paradigma, amb l'impuls de pràctiques i polítiques per evitar fer mal a la vida silvestre. La conferència parteix dels quatre principis guia que tot programa de conservació compassiva ha de reflectir:

- **Primer, no fer mal.** Compromís amb el que prioritzar enfocaments no invasius en la investigació i en la pràctica de la conservació, mitjançant el reconeixement de que les intervencions invasives poden danyar les persones, les poblacions i els ecosistemes.
- **Els individus importen** en la investigació i en la pràctica de la conservació. Els animals no són simples unitats d'espècies i poblacions, sinó que tenen valor intrínsec i interessos propis. Han de ser tractats amb compassió, tant a la natura com en captiveri.
- **Valorar tota vida silvestre**, com digna d'esforç de conservació, independentment de la utilitat percebuda pels humans.
- **Coexistència pacífica** amb la vida silvestre. Aquest és l'objectiu final que guia les pràctiques de la conservació compassiva.

"Ignore Nature No More. The case for compassionate conservation" (Bekoff 2013), és el primer llibre orientat exclusivament a la conservació compassiva, integrat per una col·lecció d'assajos de diferents autors de tant variades disciplines com la biologia, la psicologia, la sociologia, el treball social, l'economia, la ciència política i la filosofia. Des d'aquestes diferents disciplines del coneixement, s'ofereixen els motius per mirar la natura amb una ment pro-activa, centrada en l'empatia i la compassió, que es tradueix en el benestar i la protecció dels individus, espècies, poblacions, ecosistemes i humans en el seu conjunt.

6 <https://www.ccsydney2017.com/>



El debat sobre com conservar les espècies d'animals alhora que es protegeixen els individus és cada cop més recurrent, reflectint-se en les publicacions sobre conservació:

Aquesta disciplina creixent, que considera la protecció dels animals individuals en les pràctiques conservacionistes, adverteix que el creixement de la població humana provoca un augment dels problemes als que s'enfronten els animals, tant de forma individual com a nivell d'espècie, pel que proposa treballar de forma interdisciplinària per millorar la protecció de l'animal individual i el nivell de supervivència de les espècies en perill d'extinció, incloent els seus hàbitats (Fraser 2010). Per una més gran integració, la ciència del benestar animal i la filosofia sobre ètica animal haurien d'incloure les activitats de conservació que actualment causen mal als animals, especialment mentre aquestes activitats continuïn augmentant amb el creixement de la població (Fraser & McRae 2011). Sens dubte, aquest rumb implicaria el reconeixement de similituds entre la conservació, el benestar animal i el benestar humà (Fraser & McRae 2011).

En relació a l'estudi sobre les publicacions de les investigacions realitzades per avaluar i millorar el benestar dels animals silvestres, s'augura amb tota probabilitat que el creixent moviment de Conservació Compassiva s'encarregarà d'identificar, estudiar i tractar d'alleujar els molts problemes de benestar que els humans causen als animals silvestres en llibertat

(Walker et al. 2014, Fraser & McRae 2011, Harrop 2011, Mathews 2010).

Científics en diferents disciplines de la vida silvestre es queixen que cada vegada es troben amb més dificultats per portar a terme investigacions sobre animals silvestres i gestió d'espècies i ecosistemes, necessàries per analitzar l'actual crisi de pèrdua de biodiversitat, degut a l'oposició exercida pels defensors de la protecció animal. Paral·lelament a la seva desaprovació, admeten que la societat mostra una creixent preocupació sobre el tracte que es dona als animals, encara que condueixi a millors resultats de conservació per les poblacions, i que aquesta circumstància ha generat un debat tens entre els biòlegs conservacionistes i els defensors de la protecció animal (McMahon et al. 2012). En aquest punt, la conservació compassiva apareix com la millor opció per donar resposta a aquestes disputes (Draper & Bekoff 2013). De fet "La compassió pels animals ha de ser fonamental per la conservació, ja que els dolents resultats de conservació molt sovint són consistents amb el maltractament dels animals" ⁷.

Esmentat anteriorment, el Centre for Compassionate Conservation (CFCC) és un innovador centre d'investigació, educació i consultoria que es centra en la millora de la protecció dels animals silvestres,

⁷ "Why Life Matters. Fifty Ecosystems of the Heart and Mind". Col·lecció de cinquanta assajos i entrevistes, una d'elles a Marc Bekoff, Ph.D., professor emèrit en ecologia i biologia evolutiva a la Universitat de Colorado

utilitzant un enfocament de conservació. El centre ha definit 4 àrees clau d'investigació:

- Interacció entre la vida humana i la vida silvestre (Human-wildlife interactions).
- Dret Animal i Ambiental (Animal and Environmental Law)
- Política, cultura i economia de la conservació (Policy, culture and the economics of conservation).
- Accions per a futurs compassius (Actions for compassionate futures).

El centre també ha desenvolupat diversos casos o investigacions a nivell pràctic, que pretenen integrar el benestar dels animals a les principals pràctiques conservacionistes. Alguns dels estudis⁸ són els següents:

- Babuí Chacma (*Papio ursinus*): Sudàfrica

A la península del Cap, els babuïns es veuen obligats a entrar en conflicte amb els humans a mesura que el seu hàbitat s'està urbanitzant, cada cop més. Una nova col·laboració ha estat establerta entre gestors de vida silvestre, experts en mandrils de la Universitat de Ciutat del Cap, biòlegs conservacionistes i científics especialitzats en benestar animal de la Universitat de la Columbia Britànica (Canadà) i la comunitat local, per tal de provar el maneig no letal amb marcador de paintball (marcadors de pintura) i altres tècniques. D'aquesta manera es busca allunyar onze grups de babuïns de zones urbanes. L'objectiu de la recerca és determinar si aquest enfocament pot reduir la incidència d'atacs i assetjaments a residents locals i millorar el benestar dels babuïns.

- Ós Bru (*Ursus arctos*): Turquia

Turquia conté una de les poblacions d'ós bru més grans d'Europa. Al nord del país els conreus, el cultiu de la mel i els horts atreuen els óssos, que hi accedeixen fàcilment, provocant conflictes. L'any 2006 es va formar una associació entre la Societat Mundial per la protecció dels animals (WSPA, World Society for the Protection of Animals), la Nature Association for Turkey i la WildCRU (Unitat de Investigació per

a la Conservació de la Vida Silvestre) del Departament de Zoologia de la universitat d'Oxford, per impulsar les comunitats rurals a implementar maneres efectives i humanes de reduir els conflictes. Es van instal·lar tanques elèctriques al voltant dels horts, els ruscs d'abelles es van ubicar en plataformes elevades, els óssos es van monitoritzar i es va implementar un programa d'educació per a la comunitat. Les pèrdues econòmiques, el risc de ferides i morts en humans, i la necessitat de represàlies inhumanes contra els óssos s'han reduït significativament. L'enfocament humà s'ha fet popular entre les comunitats rurals i ha ajudat a ubicar el conflicte humans-óssos a l'agenda nacional.

- Pingüins Blaus (*Eudyptula minor*): Middle Island in Victoria, Austràlia

Una colònia de pingüí menut que es reproduïx a Middle Island entre setembre i març estava amenaçada per guineus. La població havia baixat de 600 pingüïns l'any 2000 fins a 4 pingüïns l'any 2005. El control letal de les guineus amb esquers enverinats i trampes va ser un fracàs. L'any 2006, es va establir un projecte conjunt entre l'ajuntament de Warnambool i el grup de custòdia de la terra de Warnambool per provar l'ús de gossos pastor "Maremma" per cuidar els pingüïns. L'ajuntament visita els gossos diàriament per alimentar-los, interactuen amb ells i els passen per l'illa perquè el seu olor s'escampi i així allunyin les guineus. Des de 2006, no ha hagut incidents per depredació de guineus sobre els pingüïns i la població s'ha incrementat fins a un màxim de 187 adults.

- Llop Comú (*Canis lupus*): Idaho, EUA

Els llops estaven àmpliament distribuïts a l'Amèrica del Nord en el passat, però preocupacions sobre la depredació del bestiar i la seguretat dels humans va acabar amb la quasi exterminació dels llops a molts estats dels EUA. En un esforç per restaurar l'ecosistema es van reintroduir llops a Idaho i al parc nacional de Yellowstone a mitjans dels anys 90. El grup de llops reintroduïts va créixer i va començar a matar bestiar, provocant conflictes entre llops i humans. L'any 2007, el Wood River Wolf Project va ser iniciat pels Defensors de la Natura (Defenders of Wildlife). Aquest projecte va involucrar la col·laboració d'advocats defensors dels llops, grangers, científics i funcionaris del govern per implementar un programa no-letal, amb instal·lacions que consisteixen en tires de color roig

⁸ Més informació sobre els casos d'estudi: <https://www.uts.edu.au/research-and-teaching/our-research/centre-compassionate-conservation/our-research/case-studies>

i taronja combinades amb una tanca elèctrica per a corrals d'ovelles a la vall de Sawtooth, Idaho. Les pèrdues d'ovelles per llops van disminuir un 90% més a l'àrea d'estudi que a la resta d'Idaho, demostrant que és possible restaurar l'ambient, reduir la pèrdua de bestiar i mantenir una població sana de llops.

Encara en l'àmbit dels estudis pràctics, s'ha analitzat per part d'altres centres i especialistes distintes investigacions que examinen l'aplicació, o apliquen efectivament, la teoria de la conservació compassiva en contextos determinats. En aquest sentit, assenyalem el següent estudi:

— Compassionate Conservation for Yellowstone's Wolves⁹ (Tony Povilitis, 2016).

(Conservació compassiva pels llops del parc de Yellowstone). Estats del nord de les Muntanyes Rocalloses dels Estats Units gestionen el llop (*Canis lupus*) a baixos nivells poblacionals a través de trofeus de caça i control letal. Encara que es troben protegits al parc nacional de Yellowstone, els llops poden ser eliminats quan creuen els límits del parc. Per tant, la gestió de llops als Estats adjacents al parc nacional de Yellowstone es troba en contra d'un gran grup d'interès que volen llops al parc i assegurar el seu benestar. La presa de decisions a nivell federal hauria d'adoptar la "conservació compassiva" per als llops de Yellowstone com a una qüestió de política pública equitativa i per millorar els resultats biològics i socials. Les consideracions humanes haurien de ser primordials, donat l'alt valor i nivell d'interès públic en els llops del parc. Aquest article tracta sobre la necessitat de fer del benestar animal un aspecte de la gestió dels llops a l'àrea del parc nacional de Yellowstone.

⁹ <http://www.bioone.org/doi/full/10.3375/043.036.0314>